

Datum van inontvangstneming : 01/03/2016

Zaak C-46/16

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

27 januari 2016

Verwijzende rechter:

Augstākā tiesa (Letland)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

21 januari 2016

Verzoekster in eerste aanleg:

SIA „LS Customs Services”

Verweerder in eerste aanleg:

Valsts ieņēmumu dienests

BESLISSING

Riga, 21 januari 2016

De Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (hoogste bestuursrechter van Letland)

[*omissis*]

[*omissis*] [samenstelling van de rechterlijke instantie]

heeft het beroep in cassatie behandeld dat door de Valsts ieņēmumu dienests (Letse belastingdienst) is ingesteld tegen de uitspraak die de Administratīvā apgabaltiesa (regionale bestuursrechter) op 10 juni 2014 heeft gewezen op het door SIA „LS Customs Services” ingestelde hoger beroep, strekkende tot vernietiging van besluit nr. 22.4.6/77557 van de Valsts ieņēmumu dienests van 8 november 2011.

Feiten

- 1 Op 2 juni 2011 heeft verzoekster in eerste aanleg, SIA „LS Customs Services” (voorheen SIA „Loģistikas serviss”), als aangever, bij het douanekantoor „Rīgas brīvostas MKP” een aangifte voor [extern] douanevervoer [gevolgd door uitgaan] (kinderfietsen en daarbij behorende onderdelen, GN-post 87120030) ingediend voor vervoer van de Volksrepubliek China naar de Russische Federatie. In de aangifte werd als kantoor van bestemming het douanekantoor „Terehovas MKP” vermeld.
- 2 Op 5 juli 2011 heeft de Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvalde (belastingdienst, douane) verzoekster in eerste aanleg ervan in kennis gesteld dat geen bewijs was ontvangen dat het douanevervoer was beëindigd. Daar [Or. 2] het desbetreffende bewijs niet was geleverd, stelde de Valsts ieņēmumu dienests zich op het standpunt dat de goederen, namelijk kinderfietsen en daarbij behorende onderdelen, waren uitgevoerd van China naar Rusland en dat er sprake was geweest van een transactie tussen het Chinese bedrijf „Beijing White and Red Business Company” en het Russische bedrijf „Evrostroj”, met als doel de goederen te verkopen van China naar Rusland. Volgens de Valsts ieņēmumu dienests voldeed de transactie niet aan het bepaalde in artikel 29 van verordening (EEG) nr. 2913/92 van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek (hierna: „CDW”), dat bepaalt dat de waarde van de goederen de transactiewaarde van die goederen is, met als gevolg dat de belastingdienst die niet beschikt over de gegevens om de in artikel 30, lid 2, onder a) tot en met d), genoemde methoden voor het bepalen van de waarde aan te wenden, artikel 31 toepast en de waarde aan de hand van de in de Gemeenschap beschikbare gegevens vaststelt.

Bij voorlopig besluit van 12 september 2011 en definitief besluit van 8 november 2011 heeft de Valsts ieņēmumu dienests verzoekster in eerste aanleg de verplichting opgelegd douanerechten, antidumpingrechten en btw te betalen.

- 3 Verzoekster in eerste aanleg heeft beroep ingesteld bij de bestuursrechter.
- 4 Bij uitspraak van 23 augustus 2012 heeft de Administratīvā rajona tiesa (lagere bestuursrechter) het bestreden besluit vernietigd op de grond dat het ontoereikend was gemotiveerd. Volgens de bestuursrechter had de Valsts ieņēmumu dienests als hij meende dat artikel 29 CDW niet van toepassing was en artikel 31 moest worden toegepast, allereerst moeten nagaan of geen van de in artikel 30 CDW genoemde methoden kon worden toegepast. In het besluit wordt bij de motivering dat artikel 30 CDW niet kon worden toegepast, aangegeven dat de douane tijdens de administratieve procedure niet beschikte over de relevante informatie. Volgens de bestuursrechter was er sprake van een aanzienlijk motiveringsgebrek omdat niet duidelijk was waarom de douane die informatie niet had, en evenmin of in deze specifieke situatie de douane had moeten beschikken over de desbetreffende informatie. Er heerste dus onduidelijkheid over de vraag of de Valsts ieņēmumu dienests de informatie toch kon verkrijgen, mede rekening houdende met het feit

dat het om fietsen gaat en fietsen waarschijnlijk vaak voor uitvoer naar de Gemeenschap worden verkocht.

- 5 De Valsts ieņēmumu dienests is in hoger beroep gegaan bij de Administratīvā apgabaltiesa, die het hoger beroep bij uitspraak van 10 juni 2014 ongegrond heeft verklaard. De regionale bestuursrechter was het eens met de overwegingen van de lagere bestuursrechter en voegde daar het volgende aan toe.

5.1 In het voorlopige besluit was de motivering van de Valsts ieņēmumu dienests beperkt tot één zin, waarin te lezen stond dat op basis van de informatie waarover de Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvalde bij het maken van de berekening beschikte, de douanewaarde werd bepaald in overeenstemming met het bepaalde in artikel 31 CDW. In het definitieve besluit wordt erop gewezen dat, aangezien de Valsts ieņēmumu dienesta Muitas pārvalde bij de behandeling van de zaak niet **[Or. 3]** de gegevens had die nodig waren om de in artikel 30, lid 2, onder a) tot en met d), CDW genoemde methoden voor het bepalen van de waarde te kunnen toepassen, de waarde van de goederen werd bepaald overeenkomstig artikel 31 CDW. Uit geen van beide besluiten blijkt welke gegevens er zijn gebruikt om de berekeningen te maken en waarom het niet mogelijk was om gegevens te verkrijgen waarmee andere methoden konden worden aangewend. Pas in het tegen de vordering ingediende verweerschrift wordt aangegeven dat gebruik is gemaakt van de in de database van het centraal douane-informatiesysteem beschikbare informatie met betrekking tot de transactiewaarde van soortgelijke goederen. Aangezien dit niet is vermeld in het voorlopige en het definitieve besluit, kan de rechter in de praktijk niet nagaan of er in de besluiten daadwerkelijk rekening is gehouden met de informatie. Zelfs als wordt aangenomen dat gebruik is gemaakt van in de database van het centraal douane-informatiesysteem beschikbare informatie, kan nog steeds niet worden nagegaan welke informatie er juist is gebruikt. Verweerder in eerste aanleg kan immers tijdens de gerechtelijke procedure gegevens hebben gevonden die overeenkomen met de door hem vastgestelde douanewaarde, en die gegevens aan de rechter verstrekken.

5.2 Uit het verweerschrift van de Valsts ieņēmumu dienests blijkt dat de belastingdienst de in de database opgenomen informatie met betrekking tot de prijs van soortgelijke goederen pas verkreeg op 18 januari 2012, dus nadat bij de bestuursrechter beroep was ingesteld, strekkende tot vernietiging van het besluit, en nadat de rechter de Valsts ieņēmumu dienests had verzocht een verweerschrift in te dienen. De rechter heeft bij de verificatie van dat feit ook gekeken naar het originele dossier van de behandeling van de zaak door de Valsts ieņēmumu dienests. Verweerder in eerste aanleg heeft dus, door geen toereikende motivering te verstrekken, daadwerkelijk onmogelijk gemaakt dat verzoekster in eerste aanleg in de bezwaarprocedure en bij het instellen van de vordering bij de rechter haar rechten en belangen ten volle kon verdedigen, aangezien zij geen verweer kon voeren tegen de juistheid van de vastgestelde douanewaarde. Verzoekster in eerste

aanleg kon zich slechts verweren, stellende dat zij niet wist welke overwegingen door verweerder in eerste aanleg zijn gemaakt.

5.3 Met betrekking tot de in artikel 30, lid 2, onder b), CDW genoemde methode heeft verweerder in eerste aanleg, ter mogelijke aanpassing van de waarde in overeenstemming met artikel 151, leden 1 en 2, van verordening nr. 2454/93 van de Commissie van 2 juli 1993 houdende vaststelling van enkele bepalingen ter uitvoering van het CDW (hierna: „verordening nr. 2454/93”), niet aangegeven waar de gegevens konden worden verkregen en wat het verkrijgen daarvan in de weg stond. Verweerder in eerste aanleg heeft evenmin aangetoond dat hij heeft getracht die gegevens te verkrijgen. Hieruit volgt dat verweerder in eerste aanleg niet genoegzaam heeft onderbouwd dat die methode niet kon worden toegepast. Wat de in artikel 30, lid 2, onder d), CDW genoemde methode betreft, heeft verweerder in eerste aanleg niet aangetoond dat hij heeft geprobeerd om de nodige informatie te verkrijgen van degene die de goederen heeft voortgebracht, in overeenstemming met artikel 153, lid 1, van verordening nr. 2454/993, dat bepaalt dat de douaneautoriteiten voor de toepassing van artikel 30, lid 2, onder d), CDW (berekende waarde), ten behoeve van de vaststelling van een berekende waarde, geen enkele persoon die niet in de Gemeenschap is gevestigd, kunnen oproepen of dwingen tot het overleggen voor onderzoek van enige boekhoudkundige rekening of ander document. Evenwel kunnen de autoriteiten van een lidstaat, met toestemming van degene die de goederen heeft voortgebracht, **[Or. 4]** de inlichtingen die door deze met het oog op de vaststelling van de douanewaarde krachtens dat artikel werden verstrekt, in een land dat geen deel uitmaakt van de Gemeenschap controleren, op voorwaarde dat genoemde douaneautoriteiten de douaneautoriteiten van het betrokken land tijdig genoeg inlichten en deze laatste instemmen met het onderzoek. Er is niet nagegaan of de op de kosten betrekking hebbende informatie een bedrijfsgeheim is en of de producent die informatie niet openbaar wilde maken. Gelet op het voorgaande is de rechter er niet van overtuigd dat in elk geval de methoden die zijn vermeld, niet konden worden toegepast. Zelfs als dat de zienswijze van de rechter is, had verweerder in eerste aanleg een toereikende motivering moeten geven voor de douanewaarde die is vastgesteld aan de hand van de methode van artikel 31, lid 1, CDW.

- 6 De Valsts ieņēmumu dienests heeft beroep in cassatie ingesteld tegen de uitspraak van de Administratīvā apgabaltiesa. Het beroep in cassatie is gebaseerd op de volgende gronden.

6.1 De rechter heeft geen rekening gehouden met het feit dat de Valsts ieņēmumu dienests aan de rechter een geprinte versie had overgelegd van formulieren enig document van 18 januari 2012, waaruit blijkt dat er sprake was van andere transacties tussen Chinese en Letse bedrijven met betrekking tot de export van fietsen (GN-post 87120030) naar de Gemeenschap en waaruit ook de prijs van die goederen blijkt. Voorts heeft de rechter evenmin rekening gehouden met de nadere toelichting die de douane in de onderhavige zaak heeft gegeven.

6.2 De rechter heeft ten onrechte geoordeeld dat de Valsts ieņēmumu dienests moest uiteenzetten waarom het niet nodig was om gebruik te maken van de in artikel 30, lid 2, onder c) en d), CDW genoemde methoden, aangezien de belastingdienst de prijs van soortgelijke goederen heeft vastgesteld overeenkomstig artikel 151, lid 3, van verordening nr. 2454/93.

6.3 De rechter heeft ten onrechte geoordeeld dat de Valsts ieņēmumu dienests moest uiteenzetten waarom er geen verplichting bestond tot het aanwenden van de methode van artikel 30, lid 2, onder a), CDW, daar de belastingdienst geen informatie over identieke goederen had.

6.4 De rechter heeft blijk gegeven van een onjuiste toepassing van artikel 30, lid 2, CDW door van de belastingdienst te verlangen dat een negatief bewijs wordt geleverd, namelijk dat de belastingdienst geen informatie had over uit Vietnam en China afkomstige identieke kinderfietsen en daarbij behorende onderdelen. De rechter had moeten oordelen dat de Valsts ieņēmumu kon volstaan met het betoog dat hij niet beschikte over dergelijke informatie.

6.5 De rechter heeft blijk gegeven van een onjuiste toepassing van artikel 151, leden 1 en 2, van verordening nr. 2454/93 door te oordelen dat de douane de waarde had moeten aanpassen, aangezien de Valsts ieņēmumu dienests reeds de laagste waarde van soortgelijke goederen had gehanteerd. De overwegingen van de rechter dat de Valsts ieņēmumu dienests informatie had moeten verkrijgen van de Chinese en Vietnamese fabrikanten, zijn onjuist omdat de Valsts ieņēmumu dienests die informatie kan verkrijgen door achtereenvolgende toepassing van de criteria die behoren tot de methode van de berekende waarde en zijn opgenomen in artikel 30, lid 2, onder d), CDW, welke criteria worden genoemd na de in artikel 30, lid 2, onder b), CDW neergelegde en in de onderhavige zaak toegepaste criteria met betrekking tot de transactiewaarde van soortgelijke goederen. De belastingdienst hoefde dan ook geen informatie te vragen aan de producent, daar **[Or. 5]** dat wettelijk niet vereist was voor het bepalen van de douanewaarde, gezien de toepassing van de transactiewaarde-methode van soortgelijke goederen.

- 7 Bij beslissing van de Augstākā tiesa van 22 februari 2015 [*omissis*] [samenstelling van de bestuurskamer] is de zaak in behandeling genomen. Bij beslissing van 11 mei 2015 is de behandeling van de zaak geschorst omdat de hoogste bestuursrechter bij het Hof van Justitie van de Europese Unie een verzoek om een prejudiciële beslissing had ingediend in een vergelijkbare zaak (Latspas, C-204/15).

Motivering

- 8 Bij beslissing van de Augstākā tiesa van 8 december 2015 is de procedure beëindigd ten aanzien waarvan de Augstākā tiesa het Hof van Justitie van de Europese Unie had verzocht om een prejudiciële beslissing (Latspas, C-204/15). Derhalve moet de onderhavige procedure worden hervat.

- 9 De in de onderhavige zaak gerezen juridische problemen zijn vergelijkbaar en voor de beslechting van het geschil is het noodzakelijk dat bepalingen van het CDW worden uitgelegd, zodat er prejudiciële vragen moeten worden voorgelegd aan het Hof van Justitie van de Europese Unie.
- 10 In de onderhavige zaak is aan de orde:
- 1) welke methode er moet worden toegepast om de douanewaarde van goederen vast te stellen;
 - 2) wanneer er sprake is van toereikende motivering van de toe te passen methode om de douanewaarde van goederen vast te stellen.
- 11 Uit de in de artikelen 29 tot en met 31 van verordening nr. 2913/92 neergelegde regeling blijkt dat in artikel 29 de transactiewaarde-methode naar voren wordt geschoven als eerste methode om de douanewaarde vast te stellen. Artikel 29, lid 1, van verordening nr. 2913/92 bepaalt dat de douanewaarde van ingevoerde goederen de transactiewaarde van die goederen is, dat wil zeggen de voor de goederen werkelijk betaalde of te betalen prijs indien zij voor uitvoer naar het douanegebied van de Gemeenschap worden verkocht. Volgens artikel 29, lid 1, van verordening nr. 2913/92 wordt er dus uitgegaan van de bij de transactie werkelijk betaalde of te betalen prijs waarvoor de goederen zijn verkocht voor uitvoer naar het douanegebied van de Gemeenschap. Uit die bepaling zou kunnen worden afgeleid dat volgens de daarin neergelegde methode de transactiewaarde alleen kan worden gebruikt indien het van meet af aan de bedoeling is om de goederen in het vrije verkeer te brengen in het douanegebied van de Gemeenschap. Blijkens de stukken was het aanvankelijk de bedoeling **[Or. 6]** dat de goederen buiten de Gemeenschap (Rusland) in het vrije verkeer zouden worden gebracht en dat zij in het douanegebied van de Gemeenschap slechts in transit zouden zijn. Aangezien de goederen gedurende het douanevervoer aan het douanetoezicht werden onttrokken, is niettemin ervan uitgegaan dat zij in feite in dat gebied waren ingevoerd. Daar de goederen in feite in het douanegebied van de Gemeenschap zijn ingevoerd en de oorspronkelijke transactiewaarde aan de hand van de bij de goederen gevoegde begeleidingsdocumenten kan worden vastgesteld, is in de onderhavige procedure de vraag gerezen of de oorspronkelijke bedoeling van de importeur van de goederen, namelijk die goederen buiten de Gemeenschap verkopen, in die omstandigheden een essentiële voorwaarde voor de toepassing van de regel is en eraan in de weg kan staan dat de douanewaarde van die goederen wordt vastgesteld volgens de transactiewaarde-methode, dat wil zeggen door toepassing van artikel 29 van verordening nr. 2913/92.
- 12 Evenmin is duidelijk in hoeverre het woord „achtereenvolgens” in artikel 30, lid 1, van verordening nr. 2913/92, overeenkomstig het beginsel dat bestuurshandelingen moeten worden gemotiveerd, moet worden begrepen als een verplichting voor de douane om aan de importeur van de goederen uit te leggen waarom de douane zich niet aan de in de artikelen 29 en 30 neergelegde

beginselen voor de vaststelling van de douanewaarde van goederen houdt, maar voor de methode van artikel 31 kiest. In dit verband zijn de volgende vragen aan de orde:

- 1) Is het, om geen gebruik te maken van de methode van artikel 30, lid 2, onder a), CDW, voldoende dat de douane erop wijst dat hij niet beschikt over de benodigde informatie, of is er sprake van een voor de douane geldende verplichting om de informatie te verkrijgen van de producent?
- 2) Moet de douane aangeven waarom er geen gebruik is gemaakt van de in artikel 30, lid 2, onder c) en d), CDW genoemde methoden indien hij de prijs van soortgelijke goederen vaststelt overeenkomstig het bepaalde in artikel 151, lid 3, van verordening nr. 2454/93?
- 3) Moet in het besluit van de douane uitgebreid worden aangegeven welke in de Gemeenschap beschikbare informatie er is, of kan de douane dat op een later tijdstip doen door tijdens de gerechtelijke procedure nader bewijs over te leggen?

Standpunt van de verwijzende rechter over het antwoord dat op de prejudiciële vragen moet worden gegeven

- 13 De verwijzende rechter is van oordeel dat de in artikel 29 van verordening nr. 2913/92 gestelde voorwaarde betreffende de verkoop van de goederen voor uitvoer naar het douanegebied van de Gemeenschap bepalend is en dat dit artikel slechts van toepassing is indien het van meet af aan de bedoeling is om de goederen voor uitvoer naar het douanegebied van de Gemeenschap te verkopen en de verkoopprijs overeenkomstig dit voornemen wordt bepaald. Verder kan de in artikel 30, lid 1, neergelegde verplichting om de douanewaarde van de goederen vast te stellen [door achtereenvolgens na te gaan welke van de punten a), b), c) en d) van lid 2 van toepassing is] de verplichting inhouden om te motiveren waarom geen andere [Or. 7] methode is gebruikt. De omvang van die verplichting is evenwel afhankelijk van de door de aangever verstrekte informatie. Verstrekt de aangever niet de informatie die nodig is voor de toepassing van artikel 30, lid 2, onder a) tot en met d), CDW, dan kan de douane, ter onderbouwing van het „achtereenvolgens” overgaan tot toepassing van artikel 31, ermee volstaan erop te wijzen dat hij niet beschikt over de benodigde informatie. Gelet op het motiveringsbeginsel dient de douane in de motivering van het besluit wel aan te geven welke in de Gemeenschap beschikbare informatie er is. Indien dat niet gebeurt, kan volgens de verwijzende rechter tijdens de gerechtelijke procedure echter nog wel nadere toelichting worden gegeven.
- 14 Aangezien er twijfel is over de uitlegging van de artikelen 29, lid 1, en 30 van verordening nr. 2913/92 en die uitlegging beslissend is voor de beslechting van het geschil, is de Augstākā tiesa van oordeel dat prejudiciële vragen moeten worden voorgelegd aan het Hof van Justitie van de Europese Unie. Derhalve

[*omissis*] moet het Hof van Justitie van de Europese Unie worden verzocht om een prejudiciële beslissing over de uitlegging van de genoemde bepalingen en [*omissis*] [nationaal procesrecht] moet de behandeling van de zaak worden geschorst totdat het Hof uitspraak heeft gedaan.

Dictum

Onder verwijzing naar artikel 267 van het Verdrag betreffende de werking van de Europese Unie [*omissis*] [nationaal procesrecht] wijst de Augstākās tiesas Administratīvo lietu departaments (hoogste bestuursrechter van Letland) de volgende beslissing:

Beslissing

De behandeling van de zaak wordt geschorst.

Het Hof van Justitie wordt verzocht om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen:

- 1) Moet artikel 29, lid 1, van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek aldus worden uitgelegd dat de in dat artikel genoemde methode ook van toepassing is wanneer de invoer van goederen en het in het vrije verkeer brengen daarvan in het douanegebied van de Gemeenschap het gevolg is van het feit dat gedurende het douanevervoer onttrekking aan het douanetoezicht heeft plaatsgevonden, en het aan rechten bij invoer onderworpen goederen betreft die niet voor uitvoer naar het douanegebied van de Gemeenschap, maar voor uitvoer uit de Gemeenschap zijn verkocht? **[Or. 8]**
- 2) Moet het woord „achtereenvolgens” in artikel 30, lid 1, van verordening (EEG) nr. 2913/92 van de Raad van 12 oktober 1992 tot vaststelling van het communautair douanewetboek, gelezen in samenhang met het in artikel 41 van het Handvest van de grondrechten van de Europese Unie neergelegde recht op behoorlijk bestuur en het beginsel dat besluiten moeten worden gemotiveerd, aldus worden uitgelegd dat de douane, om tot de conclusie te kunnen komen dat de methode van artikel 31 moet worden toegepast, in elk besluit dient aan te geven waarom de in de artikelen 29 en 30 genoemde methoden voor de vaststelling van de douanewaarde van goederen in de specifieke omstandigheden van het geval niet kunnen worden toegepast?
- 3) Is het, om geen gebruik te maken van de methode van artikel 30, lid 2, onder a), van het communautair douanewetboek, voldoende dat de douane erop wijst dat hij niet beschikt over de benodigde informatie, of is de douane verplicht om de informatie te verkrijgen van de producent?
- 4) Moet de douane aangeven waarom er geen gebruik is gemaakt van de in artikel 30, lid 2, onder c) en d), van het communautair douanewetboek

genoemde methoden indien hij de prijs van soortgelijke goederen vaststelt overeenkomstig het bepaalde in artikel 151, lid 3, van verordening nr. 2454/93?

- 5) Moet in het besluit van de douane uitgebreid worden aangegeven welke in de Gemeenschap beschikbare gegevens als bedoeld in artikel 31 van het communautair douanewetboek er zijn, of kan de douane dat op een later tijdstip doen door tijdens de gerechtelijke procedure nader bewijs over te leggen?

De behandeling van de zaak wordt geschorst totdat het Hof van Justitie van de Europese Unie uitspraak heeft gedaan.

Tegen deze beslissing staat geen rechtsmiddel open.

[*omissis*]

[*omissis*] [ondertekeningen]

[*omissis*] [datum]